



STANDPUNT STATIEGELD

© 2013 ZOETERMEER

SAMENVATTING

De Vereniging NVMP is tegen de invoering van statiegeld op elektronica. Statiegeld is een dure, omslachtige en ineffectieve manier om consumentengedrag te veranderen. Statiegeld levert noch een bijdrage aan de verantwoorde verwerking van e-waste noch aan het milieu.

Statiegeld is dood geld

Omdat elektrische apparaten een lage omloopsnelheid hebben, anders dan bij bijvoorbeeld flessen, is inleveren van afgedankte apparaten geen automatisme. Om de consument daartoe financieel te prikkelen is een fors bedrag aan statiegeld nodig. Op de tientallen miljoenen apparaten en lampen die jaarlijks verkocht worden, vertaalt zich dat al snel tot € 100 à 200 miljoen per jaar en uiteindelijk in € 1 miljard aan 'dood' geld.

Statiegeld is duur

Heffing en uitkering van statiegeld vergen een zorgvuldige administratie en controle. Daar zijn niet alleen de kopers -consumenten en bedrijven- bij betrokken, maar ook gemeentelijke milieustraten, installateurs, kringloopwinkels en de bijna 20.000 winkels die elektronica en lampen verkopen. Al die partijen zullen mee moeten draaien in de administratieve en financiële processen voor statiegeld. Zij zullen bovendien de afgedankte producten moeten beschermen tegen diefstal omdat het statiegeld die producten waarde geeft.

Daarnaast kan een statiegeldbijdrage een negatief effect hebben op de verkoop van elektronica. Het bedrag komt immers bovenop de verkoopprijs.¹

Statiegeld vormt een barrière op de Europese markt

Producenten zullen hun apparaten specifiek voor de Nederlandse markt identificeerbaar moeten maken. Dat gaat in tegen de praktijk dat elektronica zoveel mogelijk voor de gehele Europese markt wordt gefabriceerd, zonder nationale kentekens of specificaties. Lidstaat-gebonden identificatie leidt in de eerste plaats tot inefficiëntie en aanzienlijk hogere productiekosten door verlies aan schaalvoordelen. In de tweede plaats vormen een statiegeldsysteem en de daarmee gemoeide identificatie een hindernis op de Europese vrije markt. Ook bestaat het risico op 'cross-border shopping'¹ door de consument om geen statiegeld te hoeven betalen.

Statiegeld is fraudegevoelig

Zolang identificatie, administratie en controle niet perfect zijn, zal statiegeld fraude uitlokken. Dit te meer omdat er bij elektr(on)ische apparaten noemenswaardige bedragen gemoeid zijn. De kans is groot dat het systeem gebruikte apparaten aanzuigt uit omliggende landen die geen statiegeld op elektronica kennen. Dat verstoort de Nederlandse situatie, terwijl het voor het milieu alleen maar nadeel oplevert door de extra transportbewegingen. De hogere fraudegevoeligheid van het statiegeldsysteem vereist een aangescherpte handhaving.

Statiegeld is onnodig

Nederland heeft een nationaal inzamelsysteem dat elektrische apparaten op een duurzame manier laat verwerken door gecertificeerde recyclingbedrijven. Ook via schroothandelaren worden elektrische apparaten aan verwerkers doorgegeven. Veruit de meeste grotere apparaten komen nu al in de juiste verwerkingsroute terecht. Om verdere gedragsverandering te bereiken is statiegeld een onnodig dure en omslachtige manier: voorlichting en campagnes zijn daartoe veel (kosten-) efficiënter.

Statiegeld werkt niet

Anders dan bijvoorbeeld drankverpakkingen is de omloopsnelheid van elektronica zeer laag, variërend van een aantal jaren voor IT- en telecomapparatuur tot meer dan tien jaar voor bijvoorbeeld wasmachines. De consument heeft de neiging om te vergeten dat hij statiegeld terugkrijgt door bijvoorbeeld een 'statiegeld-voucher' te overleggen bij inlevering van zijn afgedankte elektrische apparaat. Bovendien treden de effecten van de invoering van een statiegeldsysteem voor elektronica treden pas na meerdere jaren in werking.

Oostenrijk en Zuid-Korea kenden een statiegeldsysteem op elektronica, respectievelijk van 1995 tot 2005 en van 1992 tot 2002.¹ In beide landen zijn er geen significante gevolgen van de invoering op het inzamelpercentage geweest. Het percentage van teruggestort statiegeld bleef laag.

Statiegeld misleidt

Statiegeld roept ten onrechte het beeld op dat daarmee de inzameling en verwerking van apparaten is betaald. Statiegeld financiert echter niets! Bij apparaten waarop geen statiegeld zou worden berekend, roept het de (onjuiste) gedachte op dat het apparaat in kwestie niet gescheiden ingeleverd hoeft te worden. In beide gevallen geeft statiegeld een onjuiste boodschap.

1. Rapport "Studie statiegeldsysteem AEEA", Möbius i.o.v. Recupel

Over de Vereniging NVMP

De Vereniging NVMP is in 1999 opgericht en vertegenwoordigt 1600 producenten en importeurs van elektrische apparaten en energiezuinige verlichtings-apparatuur in Nederland. Deze producenten en importeurs hebben het eerste landelijke systeem ter wereld opgezet voor de verantwoorde inzameling en duurzame verwerking van elektrische apparaten en energiezuinige verlichtingsapparatuur. De uitvoering ervan is ondergebracht bij de non-profi torganisatie Wecycle.

Voor meer informatie

Eva Gobits, bestuurssecretaris Vereniging NVMP

Telefoon: 079 - 353 12 28

E-mail: eva.gobits@nvmp.nl

www.producenten-verantwoordelijkheid.nl

www.wecycle.nl

